

 ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
 (ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ วิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย

อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2555

ผู้วิจัย นางพรรณิ พุ่มสุข รหัสนักศึกษา 2498000120 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

(การเมืองการปกครอง) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข

(2) รองศาสตราจารย์บุรินทร์ พรหมอินทร์ **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) วิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2555 แบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ (2) ปัญหาและอุปสรรคในการรณรงค์หาเสียงแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ (3) ข้อเสนอแนะในการหาเสียงเลือกตั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง มีจำนวน 21 คน ได้แก่ ผู้สมัครนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย จำนวน 3 คน ผู้ช่วยหาเสียง จำนวน 6 คน นักปกครองท้องถิ่น (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) จำนวน 3 คน แกนนำชุมชน จำนวน 7 คน คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชัยนาท จำนวน 1 คน และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่น จำนวน 1 คน เก็บข้อมูลโดยการสังเกตการณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์ และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า (1) วิธีการในการหาเสียงเลือกตั้ง แบบเป็นทางการ ผู้สมัครนายกเทศมนตรี ใช้วิธีการติดตั้งป้ายหาเสียงตามสามแยก สี่แยก ริมนถนนที่ผู้คนเดินทางผ่านไปมาสามารถมองเห็นได้ การแจกแผ่นพับเสนอประวัติผลงานและนโยบาย บัตรรายชื่อ รถแห่เปิดเสียงเพลงสลับเพลงประจำตัวผู้สมัครวิ่งเข้า กลางวัน เย็น และเดินเคาะประตูบ้าน ส่วนการหาเสียงแบบไม่เป็นทางการ ใช้วิธีวางฐานเสียงไว้ในระยะยาว ด้วยการช่วยเหลือ และเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนมาอย่างสม่ำเสมอ หรือใช้เครือข่ายเพื่อนญาติพี่น้องแนะนำ และมีการจ่ายเงินซื้อเสียงผ่านหัวคะแนนก่อนวันเลือกตั้ง (2) ปัญหาอุปสรรคในการหาเสียงอย่างเป็นทางการ ในการเดินเคาะประตูบ้านช่วงเวลากลางวันไม่พบประชาชนวัยหนุ่มสาว และวัยทำงาน ส่วนใหญ่จะพบแต่เพียงผู้สูงอายุอยู่เฝ้าบ้าน จึงต้องใช้ระยะเวลาสั้นๆ ในช่วงเช้า เย็น และวันหยุดราชการ การหาเสียงโดยใช้รถกระจายเสียง (รถแห่) ที่เปิดเสียงพร้อมกันหลายคน ทำให้ฟังไม่ชัดเจน ส่วนวิธีการรณรงค์หาเสียงแบบไม่เป็นทางการโดยการหาเสียงผ่านหัวคะแนน ญาติพี่น้อง และเพื่อน มีส่วนช่วยในการสร้างกระแสให้ประชาชนรู้จักผู้สมัครเท่านั้น ส่วนการตัดสินใจลงคะแนนเลือกผู้สมัครคนใด ประชาชนจะพิจารณาเลือกผู้สมัครที่มีความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ทั้งส่วนตัว และส่วนรวมในชุมชนมาอย่างยาวนาน มากกว่าผู้สมัครที่เข้าไปมีส่วนร่วมเพียงแค่ช่วงเวลา สั้นๆ ก่อนการเลือกตั้งเท่านั้น และปัญหาที่มีคนของผู้สมัครคู่แข่งคอยติดตามจ้องจับผิดในการหาเสียง (3) ข้อเสนอแนะในการหาเสียงเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งแก่ประชาชน แก่ไขกฎหมายที่จำกัดจำนวนและขนาดป้ายหาเสียง และกำหนดให้ผู้สมัคร “นายก” ขึ้นเวทีปราศรัย

คำสำคัญ การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นายกเทศมนตรี ตำบลบ้านกล้วย ชัยนาท 25 พฤศจิกายน 2555

Thesis title: The Election Campaigning Methods of Mayor of Bankluay Tambon Municipality Mueang Chai Nat District, Chai Nat Province on November 25, 2012

Researcher: Miss Pannee Poomsook ; **ID :** 2498000120; **Degree:** Master of Political Science (Politics and Government); **Thesis advisors:** (1) Dr.Senee Comsook, Associate Professor; (2) Thapanat Prom-in, Associate Professor; **Academic year:** 2012.

Abstract

This study aimed to examine (1) the Methods of Bankluay Mayor Election Campaigning, Muang Chai Nat District, Chai Nat Province on November 25, 2012, in the formal and unofficial (2) barriers in the formal and unofficial campaign (3) suggested in an election campaign formal and unofficial.

This research is qualitative research. Samples in research used to select a specific number of 21 people, including mayoral candidate Bankluay 3 people who helped campaign for the 6 judges locality (village headman) of 3 community leaders 7 Committee Election Chainat 1, and the director of the local elections. Data were collected by observers and interview. And descriptive analysis.

The results showed that (1) the method of election campaigns. Formal prime candidate for alderman how to install a smear campaign by the roadside at the intersection of three separate people go through to be visible. Distributed leaflets offering Contributions and policies. Card iteration number. Car parade opening speech. Breakfast, lunch and dinner music identification application running and walking door to door. The campaign is not official. Use the base in the long term. With the help And participate in community activities regularly. Or a network of friends and relatives and are paid through the date of election canvassers (2) problems in the campaign. To walk door to door during the day do not have the youth and middle age. Most are found only in the homes of the elderly. It takes a short period in the morning, evening and holidays. Campaign using broadcast vehicle (car procession) at the same time it is not clear to many vehicles. The campaign is no formal way. The campaign canvasser through relatives and friends. Have helped to generate a candidate known to the public only. The decision to vote for any candidate, people will consider candidates who have a relationship both personal patronage. And the majority of the community for so long. More than a candidate who participated in just a short time before the election. And problems with the watchdog monitors the rival candidate in the campaign. (3) suggested in the election campaign. Should be to educate the public about the election. Amendment number. And smear campaign. The presidential candidates took the stage speech. In unofficial methods do not make any illegal campaigns.

Keywords: Election Campaigning, Municipality Mayor, Tambon Bankluay, Chai Nat Province, November 25, 2012

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีสมดังเจตนารมณ์ที่ตั้งใจไว้ เพราะได้รับความอนุเคราะห์เมตตาช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาชี้แนะ และได้ถ่ายทอดความรู้ ช่วยให้คำแนะนำ รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่อง ทั้งขั้นตอนและเนื้อหา จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณคณาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ทุกคนที่คณะรัฐศาสตร์ บุคคลในครอบครัว และเพื่อนพ้องที่ทำงาน รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ให้ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ทุกท่าน ที่ได้กรุณาช่วยเหลือเป็นอย่างดี

สิ่งสำคัญที่ต้องกล่าวถึงและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ ได้แก่ นางธนารักษ์ จันทรด ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกล้วย เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลบ้านกล้วยทุกคน เจ้าหน้าที่ กกต. จังหวัดชัยนาท เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ส่วนผู้ที่คอยผลักดันให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จ ได้แก่ นายเถลิง พุ่มสุข ซึ่งเป็นสามีที่คอยกระตุ้นเตือนถามเป็นระยะ ๆ ว่า วิทยานิพนธ์เสร็จหรือยัง เมื่อไหร่จะจบเสียที รวมทั้งแม่ละม่อม และพี่อู๋ (ชไมพร พุ่มสุข) ที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุนทั้งแรงกายแรงใจ นายชุตินันต์ วัจนะรัตน์ หัวหน้ากลุ่มงานสารสนเทศการ พัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชัยนาท ที่ให้โอกาสลาพักผ่อน และปฏิบัติงานแทน และบุคคลที่เป็นแรงบันดาลใจสูงสุดก็คือพ่อและแม่ ถึงแม้ว่าท่านทั้งสองจะจากไปแล้วก็ตาม แต่ท่านคงได้รับรู้ถึงความสำเร็งนี้ จึงขอขอบพระคุณทุกท่านที่กล่าวมาข้างต้น ที่เป็นแรงบันดาลใจ และทำให้เกิดความสมบูรณ์ของเนื้อหาทางวิชาการ และเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ได้ศึกษา

ขอขอบคุณเจ้าของหนังสืออ้างอิงทุกท่านที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและนำมาอ้างอิงในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบพระคุณประชากรวิจัยทั้ง 21 คน ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ฐปนรุต พรหมอินทร์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ ที่เมตตาให้คำแนะนำ ชี้แนะในการแก้ไขรูปแบบและเนื้อหาให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด หากเกิดความผิดพลาดประการใดผู้วิจัยกราบขออภัยมา ณ ที่นี้ ด้วย

พรรณี พุ่มสุข

สิงหาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	13
กรอบแนวคิดการวิจัย	14
ขอบเขตของการวิจัย.....	14
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	15
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	15
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	18
แนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	18
แนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่น	26
แนวความคิดเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้ง	30
แนวความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์	39
แนวความคิดเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยน.....	48
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งท้องถิ่น.....	50
ข้อมูลของจังหวัดชัยนาท อำเภอเมืองชัยนาท และตำบลบ้านกล้วย.....	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	59
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	68
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	68
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล	71
การวิเคราะห์ข้อมูล	72

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์วิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2555 แบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ	73
ตอนที่ 2 ปัญหาอุปสรรคในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2555 แบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ	97
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะวิธีการหาเสียงเลือกตั้งแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ.....	100
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	106
สรุปการวิจัย	106
อภิปรายผล	112
ข้อเสนอแนะ	119
บรรณานุกรม	126
ภาคผนวก	131
ก แบบสัมภาษณ์	132
ข รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์และผู้ช่วยหาเสียง.....	138
ประวัติผู้วิจัย	141

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	การแบ่งเขตการปกครองตำบลบ้านกล้วย 57
ตารางที่ 2.2	ผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย ครั้งที่ 19 ตุลาคม 2551) 59
ตารางที่ 3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างวิจัย 69
ตารางที่ 3.2	รายชื่อกลุ่มตัวอย่างประชากรวิจัย 70
ตารางที่ 4.1	การเปรียบเทียบจำนวนผู้มีสิทธิ์ และการไปใช้สิทธิ์ฯ ปี 2551 และ 2555.....78
ตารางที่ 4.2	ผลคะแนนเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย เขตเลือกตั้งที่ 1.....104
ตารางที่ 4.3	ผลคะแนนเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย เขตเลือกตั้งที่ 2.....105
ตารางที่ 4.4	ผลคะแนนรวมเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย 25 พฤศจิกายน 2555.....105

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	14
ภาพที่ 2.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์เพียงสายเดียว	42
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างระบบอุปถัมภ์แบบพีระมิด	42
ภาพที่ 2.3 แผนที่จังหวัดชัยนาท.....	53
ภาพที่ 2.4 แผนที่อำเภอเมืองชัยนาท.....	54
ภาพที่ 2.5 แผนที่ตำบลบ้านกล้วย.....	56
ภาพที่ 4.1 ผู้สมัครนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภารับฟังคำชี้แจงและยื่นใบสมัคร.....	76
ภาพที่ 4.2 สัญลักษณ์ของกลุ่มผู้สมัครนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาตำบลบ้านกล้วย.....	76
ภาพที่ 4.3 กลุ่มผู้สมัครนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภา จำนวน 3 กลุ่ม.....	77
ภาพที่ 4.4 กลุ่มรักบ้านกล้วยเริ่มหาเสียงอย่างเป็นทางการครั้งแรกหลังการรับสมัครเลือกตั้ง.....	78
ภาพที่ 4.5 ป้ายหาเสียงผู้สมัครนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภากลุ่มรักบ้านกล้วย.....	79
ภาพที่ 4.6 ป้ายหาเสียงผู้สมัครนายกฯ และสมาชิกสภา กลุ่มบ้านกล้วยพัฒนา.....	80
ภาพที่ 4.7 ป้ายหาเสียงผู้สมัครนายกฯ และสมาชิกสภา กลุ่มพลังใหม่.....	81
ภาพที่ 4.8 แผ่นพับผู้สมัครนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภากลุ่มรักบ้านกล้วย.....	82
ภาพที่ 4.9 แผ่นพับ ผู้สมัครนายกฯ หมายเลข 3.....	83
ภาพที่ 4.10 บัตรย้ำผู้สมัครนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภากลุ่มรักบ้านกล้วย.....	84
ภาพที่ 4.11 บัตรย้ำผู้สมัครนายกเทศมนตรี หมายเลข 2.....	84
ภาพที่ 4.12 บัตรย้ำผู้สมัครนายกฯ และสมาชิกสภา กลุ่มพลังใหม่.....	85
ภาพที่ 4.13 รถกระจายเสียง (รถแห่) ผู้สมัครนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภากลุ่มรักบ้านกล้วย.....	86
ภาพที่ 4.14 รถกระจายเสียง (รถแห่) ผู้สมัครนายกฯ และสมาชิกสภา กลุ่มบ้านกล้วยพัฒนา.....	86
ภาพที่ 4.15 รถกระจายเสียง (รถแห่) ผู้สมัครนายกฯ และสมาชิกสภา กลุ่มพลังใหม่.....	87
ภาพที่ 4.16 เดินเคาะประตูบ้านของผู้สมัครนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภากลุ่มรักบ้านกล้วย.....	88
ภาพที่ 4.17 สำนักงานกลุ่มพลังใหม่.....	92
ภาพที่ 4.18 การติดตั้งป้ายแนะนำตัวก่อนการลงรับสมัคร.....	93
ภาพที่ 4.19 การเดินหาเสียงของกลุ่มบ้านกล้วยพัฒนา.....	95